

TID OCH PLATS

Tisdagen den 25 april 2017, kl. 14:00 – 17.00 i Fullmäktigehuset, rum 4325

Ajour: 14.35-15.45

Omfattning

§§ 65-86

Beslutande

Anita Persson (V)

Karl-Eric Nilsson (C)

Lasse Jutemar (MP)

Per Månsson (M)

Inga-Britt Olsson (M)

Marcus Nilsen (L)

Cristina Nichta (S)

ordförande

förste vice ordförande

andre vice ordförande

Tjänstgörande ersättare

Cecilia Kochan (S) ersätter:

Susanne Karlsson (SD) ersätter:

Jan-Åke Carlsson (S) §§ 65-86

Peter Ohlsén (SD) §§ 65-86

Närvarande ersättare

Sümeyya Gencoglu (MP)

Joel Carlberg-Torsell (V)

Katrine Andersson (M)

Alexander Andersson (C)

Olle Engström (KD)

Tjänstemän och övriga

Miljöchef Agneta Sander

Avdelningschef Zygmunt Cieslak

Avdelningschef Annelie Johansson

Avdelningschef Anna Säfsten

§§ 65-86

§§ 65-86

§§ 65-86

§§ 65-86

Avdelningschef Niclas Björkström

Nämndsekreterare Marlene Andersson

§§ 65-86

§§ 65-86

Justering

Inga-Britt Olsson (M) utses att justera och Marcus Nilsen (L) utses till justerarens ersättare.

Protokollet justeras 2017-04-28 på Miljöförvaltningens expedition.

Nämndsek. Marlene Andersson

Ordförande Anita Persson

Justerande Inga-Britt Olsson

Justering har tillkännagivits genom anslag den 2017-04-28 på kommunens anslagstavla. Protokollet förvaras på Miljöförvaltningen.

§ 65

Initiativärenden

Ingen ledamot anmäler något initiativärende vid detta sammanträde.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 66

Fastställande av föredragningslista

Föredragningslistan fastställs enligt följande:

1. Sammanträdets öppnande
 2. Närvaro
 3. Val av protokollsjusterare samt tid för protokollets justering
 4. Initiativärenden
 5. Fastställande av föredragningslista
-
- 6.1 Sammanfattning av strategidagen
 - 6.2 Alliance for Urban Sustainability
-
- 7.1 Budgetuppföljning mars 2017
 - 7.2 Utvärdering: Plan för lika rättigheter- och möjligheter
 - 7.3 Framställan lokalbehov 2017
-
- 9.1 * Ansökan om stadigvarande serverings-tillstånd - Chillers
 - 9.2 * Ansökan om stadigvarande serverings-tillstånd - Duvan
 - 9.3 * Ärende mot serveringstillstånd
-
- 10.1* Strandskyddsärende Vatunga 1:11
 - 10.2* Strandskyddsärende Torpa-Sjöbo 2:2
 - 10.3 Remiss – Detaljplan Åkermyntan 5 m.fl.
 - 10.4 Remiss: Översiktsplan Borås Stad
 - 10.5* Yttrande: Överklagande av beslut Strandskyddsdispens Seglora-Näs
-
- 11.1 Ansökan om tillstånd för avvattning av tidigare oljelager
 - 11.2 Upphävande av normer för användning och installation av oljeavskiljare
-
- 12.1 Remiss: Borås stads program mot hemlöshet
 - 12.2 Förslag till Borås stads program mot hemlöshet
-
- 14.1 Delegationsbeslut 1-31 mars 2017
 - 14.2 Inkomna skrivelser
-
- 15.1 Personalärenden
 - 15.2 Övrig information från förvaltningen

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 67

Information – Sammanfattning av strategidagen

Miljö- och konsumentnämndens beslut

Miljö- och konsumentnämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning

Miljö- och konsumentnämnden har, under en halvdag, haft en strategidag med Miljöförvaltningen. Ledamöterna fick under dagen besöka olika avdelningsstationer, där varje avdelning på förvaltningen berättade vad de arbetar med. Strategidagen sammanfattades som positiv och lärorik där ledamöterna fick chans att träffa förvaltningens personal samt ställa frågor.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 68

Information – Alliance for Urban Sustainability

Miljö- och konsumentnämndens beslut

Miljö- och konsumentnämnden tackar Miljöförvaltningens medarbetare för engagemanget i projektet och lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning

Susanne Arneborg Möller berättar om projektet ”*Alliance for Urban Sustainability*” som är en långsiktig och prioriterad satsning från Regeringskansliet och Energimyndigheten.

Borås har sedan 2013 varit en aktiv deltagare i Sveriges internationella initiativ för att främja hållbar stadsutveckling. Idag består Alliance for Urban Sustainability av svenska och franska städer med stöd av nationella myndigheter. Den långsiktiga ambitionen är att utvidga nätverket till fler städer inom andra EU medlemsstater.

Generaldirektör för Energimyndigheten Erik Brandsma har skriftligt tackat Borås för engagemanget i projektet.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 69

Dnr. 2017-865

Budgetuppföljning mars 2017

Miljö- och konsumentnämndens beslut

Miljö- och konsumentnämnden beslutar att godkänna budgetuppföljningen och att sända denna till Kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Under året görs månatliga budgetavstämningar som presenteras för Miljö- och konsumentnämnden.

Beslutsgång

Ordförande finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

Budgetuppföljning: mars 2017

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsens diarium

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 70

Dnr 2013-3271

Plan för lika rättigheter och möjligheter 2014-2016 Utvärdering 2016

Yttrande till Kommunstyrelsen

Miljö- och konsumentnämndens beslut

Miljö- och konsumentnämnden fastställer utvärderingen av Plan för lika rättigheter och möjligheter 2014-2016.

Ärendet

Nämnderna inom Borås Stad ska utvärdera de mål och åtgärder som tagits upp i Plan för likabehandling 2014-2016. Den förvaltningsspecifika planen har uppdaterats med 2016 års utfall och som bilaga redovisas utvärderingen av år 2016.

Miljöförvaltningens synpunkter

Miljöförvaltningen har uppdaterat den förvaltningsspecifika planen med 2016 års utfall samt gjort en utvärdering för år 2016. Arbetet har skett i en arbetsgrupp med representanter för avdelningarna samt fackliga företrädare. Sammanfattningsvis kan vi konstatera att detta är ett kontinuerligt arbete som alla ska vara delaktiga i och att Miljöförvaltningen arbetar löpande med frågorna.

Beslutsgång

Ordförande finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

Miljöförvaltningens tjänsteskrivelse 2017-04-11

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 71

Dnr. 2017-1369

Framställan om utökat lokalbehov för Miljöförvaltningen

Yttrande till Lokalförsörjningsnämnden

Miljö- och konsumentnämndens beslut

Miljö och konsumentnämnden beslutar att begära utökning av Miljöförvaltningens lokaler med genomförande så snart som möjligt.

Sammanfattning

Miljö- och konsumentnämnden har av kommunfullmäktige fått ett utökat ansvar från 1 januari 2017 för Tillståndsenheten (alkohol, tobak, folköl och receptfria läkemedel) och Kulturnämnden har tagit över ansvaret för Orangeriet samt att förvaltningen måste komplettera med stödfunktioner inom ekonomi, HR, kvalitet, IT.

Behovet av kontorsplatser i miljöförvaltningens lokaler i Stadshus kvarteret har därför ökat med totalt 12 platser jämfört med december 2016.

Inom ett till två år tillkommer behov av ytterligare minst fyra platser på grund av ny och kommande lagstiftning inom skuldrådgivnings- och tobaksområdena, då totalt 69 platser. När Borås Stad växer ökar behovet av tillsyn, kontroll, hantering av planer och bygglov samt rådgivning och **Miljöförvaltningens behov av kontorsplatser på tre-fem års sikt bedöms till ca 75, kanske uppemot 80 platser.** Behoven förändras när staden växer och vid ny eller förändrad lagstiftning.

Ärendet

Miljö- och konsumentnämnden har 62 tjänster vid halvårsskiftet 2017.

Miljö- och konsumentnämnden har av kommunfullmäktige fått ett utökat ansvar från 1 januari 2017, för serveringstillstånd för alkohol och tillsyn över försäljning av folköl, tobak och receptfria läkemedel. Nedan kallat Tillståndsenheten.

Behovet av kontorsplatser på miljöförvaltningen har därmed ökat från årsskiftet med totalt 12 platser jämfört med 2016 - fem platser (med skalskydd) för den tillkommande tillståndsenheten, fem platser för medarbetare som fram till nu haft sina platser i Orangeriet samt i nuläget två kontorsplatser för stödfunktioner (HR, ekonomi, kvalitet, IT m.m.).

Inom ett till två år tillkommer behov av ytterligare minst fyra platser på grund av ny och kommande lagstiftning inom skuldrådgivnings- och tobaksområdena, då totalt 69 platser. När Borås Stad växer ökar behovet av tillsyn, kontroll, hantering av planer och bygglov samt rådgivning och förvaltningen ser därför att behovet av kontorsplatser:

- 2017 är behovet 63-64 kontorsplatser.
Miljöförvaltningen använder idag 57 kontorsplatser i 41 rum och tre korridorer. Inget av rummen är ursprungligen avsedda för mer än en person.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 71

Dnr. 2017-1369

Ytterligare sex-sju platser behövs för pågående rekryteringar av vikarier, kvalitets/IT-samordnare och HR-stöd.

- 2018 bedöms behovet till ca 68 kontorsplatser.
- På tre-fem års sikt bedöms behovet bli ca 75, kanske uppemot 80 platser.

Miljöförvaltningen är indelad i fem avdelningar – **Livsmedelskontroll** (13 medarbetare) inklusive Tillståndsenheten, **Miljötillsyn** (15 medarbetare), **Miljöstrategiska** (14 medarbetare) inklusive rådgivning inom energi, klimat och konsumenträtt, **Budget och- och skuldrådgivning** (8 medarbetare) och **Verksamhetsstöd** (8 medarbetare). För att vara effektiva och ha en god arbetsmiljö är det betydelsefullt att ha nära till de gemensamma stödfunktionerna och att personalen kan dela personalutrymmen.

Verksamhetsutövare och enskilda boråsare besöker Miljöförvaltningen för rådgivning och vid hantering av tillstånds- och tillsynsärenden, inte sällan har de ärenden även till samhällsbyggnadsförvaltningen. En placering nära övriga förvaltningar inom samhällsbyggnadsprocessen och nära kommunikationer är viktig för att kunna ge god service.

För att åstadkomma en effektiv myndighetsutövning med hög rättssäkerhet, effektivt deltagande i samhällsplaneringsprocessen och effektivt samutnyttjande av medarbetare, stödfunktioner, reception, mottagningsrum, förråd, arkiv, kontorsutrustning, tvättmaskin, omklädningsrum med mera, är det av stor betydelse att avdelningarna för Livsmedelskontroll, Miljötillsyn, Miljöstrategiska och kan fortsätta dela lokaler. Syftet med att överföra Tillståndsenheten (alkohol, tobak, folköl, receptfria läkemedel) till Miljö- och konsumentnämnden var att öka effektiviteten genom att lägga en större andel av stadens myndighetsutövning gentemot verksamhetsutövare under samma nämnd.

Avdelningen för Budget- och skuldrådgivning samverkar framförallt med Verksamhetsstöd och med konsumentrådgivarna på Miljöstrategiska avdelningen. Klienterna som söker budget- och skuldrådgivning uppskattar av anonymitetsskäl att rådgivningen görs i lokaler med ingång via Stadshustes huvudentré. Därför kan avdelningen under en mellanperiod fortsätta sitta i Stadshusets entréplan, under förutsättning att Miljöförvaltningen i övrigt sitter inom Stadshuskvarteret eller dess omdelbara närhet.

På lite längre sikt är samlokalisering av hela Miljöförvaltningen tveklöst effektivast och bäst för både verksamhet, medarbetare och kunder/rådsökande.

Beslutsgång

Ordförande finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

Inventering av Miljöförvaltningens lokalbehov och uppskattning av framtida behov.

Beslutet skickas till:

Lokalförsörjningsnämnden

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 76

Dnr. 2017-0678

Ansökan om strandskyddsdispens

Miljö- och konsumentnämndens beslut

Miljö- och konsumentnämnden lämnar dispens för nedläggning av fjärrvärmeledning och VA-ledning mellan Borås Sjöbo och Fristad längs Öresjö, Borås Stad.

Villkor

Åtgärderna ska genomföras i enlighet med de naturmiljöutredningar som tagits fram. Dispensen är förenad med följande villkor:

- I den norra delen förbi naturområdet vid Skalle får projektet inte genomföras mellan april-juni då de flesta fågelarter har sin första kull.
- I den norra delen genom Skogsryd får värdefulla träd inte tas ned utan särskilt samråd med Miljöförvaltningen. Borås Stads definition av värdefulla träd är:
 - Träd med en stamomkrets över 280 cm
 - Hålträd med en omkrets över 200 cm och med hål som är över 30 cm i diameter
 - Mycket gamla träd oavsett storlek (för ek, bok, gran och tall äldre än 200 år, för övriga träd äldre än 140 år)
 - Hamlade träd med en stamomkrets över 40 cm eller med hål som är över 10 cm.

Lagstöd

Beslutet har fattats med följande lagstöd:

- Miljöbalken 7 kap. 18b §

Ärendet

Ärendet

Borås Energi & Miljö AB har sökt dispens från strandskyddsbestämmelserna för nedläggning av fjärrvärmeledning och VA-ledning mellan Borås Sjöbo och Fristad längs Öresjös östra sida. Berörda fastigheter i den norra delen är Sölebo 2:1, 1:116, Fristads Prästgård 1:73, 1:37, 1:38, 1:92 och Fristads Klockarbol 1:1 samt i den södra delen Långium 1:4, Torpa-Sjöbo 2:59, 2:2, 2:75, 2:61, 2:49, 2:10 och Järnvägen 1:1. Ansökan om dispens från strandskyddsbestämmelserna inkom den 23 februari 2017. Kartor, ritningar och naturmiljöutredningar har också skickats in.

Miljöförvaltningens synpunkter

Dispens från strandskyddsbestämmelserna

Sträckan för överföringsledningen ligger inom Öresjö strandskyddsområde, som är 200 meter. Inom strandskyddat område får inte åtgärder vidtas som väsentligen förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter. Miljö- och konsumentnämnden kan i enskilda fall ge dispens från strandskyddsbestämmelserna om det finns giltiga

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 76

Dnr. 2017-0678

särskilda skäl. Det finns sex särskilda skäl som enligt miljöbalken är giltiga för dispens från strandskyddsbestämmelserna. Åtgärden får dock inte tillåtas om den försämrar förutsättningarna för friluftslivet eller för djur- och växtlivet även om det finns särskilt skäl.

Motivering för beslut

I miljöbalken finns det sex särskilda skäl som man kan hänvisa till för att få dispens från strandskyddsbestämmelserna.

Som särskilda skäl för dispens anger sökande att

- Området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse och behovet kan inte tillgodoses på någon annan plats.

Miljöförvaltningen bedömer att det finns skäl för att bevilja dispens.

I den norra delen kring Viskans utlopp vid Skalle finns en lövskog med högsta naturvärde, klass 1, enligt kommunens naturdatabas (bilaga 4). I området finns många häckande fågelarter. För att minimera påverkan på fågellivet bör man undvika arbeten under den mest intensiva häckningsperioden april till juni. Denna del omfattas också av riksintresse för naturvården.

I den södra delen vid Skogsryd finns värdefulla lövbestånd och solitära ädellövträd insprängda i bebyggelsen. Området har högt naturvärde, klass 3, enligt kommunens naturdatabas (bilaga 5). Naturvärdena är till stor del knutna till värdefulla träd.

Under förutsättning att villkoren om hänsyn till fåglarnas häckningstid och värdefulla träd följs är dispens är förenligt med strandskyddets syfte. Livsvillkoren för växt- och djurlivet bedöms då inte påverkas väsentligt och allmänhetens tillgång till strandområdet försämrars inte av anläggningen. Syftet med riksintresset bedöms inte heller påverkas av anläggningen.

Miljöförvaltningen bedömer att åtgärden stämmer med gällande översiktsplan och kraven på lämplig hushållning med mark- och vattenresurserna som anges i 3 och 4 kap miljöbalken.

Övriga upplysningar

På en sträcka av ca 70 meter berör åtgärden det statliga naturreservatet Mölarp (bilaga 6) och Natura 2000. Kommunen får inte ge dispens i områden med ett skydd som har beslutats av någon annan än kommunen. För denna del krävs därför dispens från Länsstyrelsen.

Hela sträckningen omfattas av Öresjö vattenskyddsområde. Det krävs tillstånd för kemikaliehantering, upplag och schaktning inom vattenskyddsområdet. Tillstånd söks hos Miljö- och konsumentnämnden.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 76

Dnr. 2017-0678

Avgift

Avgiften för handläggning av ansökan är 6 510 kronor enligt kommunens taxa för 2017.

Faktura skickas separat.

Mervärdesskatt tas inte ut på avgiften.

Dröjsmålsränta utgår enligt räntelagen vid inbetalning efter förfallodagen även om beslutet överklagas.

Avgiften får enligt 1 kapitlet 2 § och 9 kapitlet 4 § förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken verkställas enligt utsökningsbalken.

Beslutsgång

Ordförande finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

Ansökan

Ledningens sträckning vid Skalle

Ledningens sträckning vid Skogsryd

Utdrag ur Borås Stads naturdatabas 05*063*01 Skalle

Utdrag ur Borås Stads naturdatabas 08*034*00 Skogsryd

Ledningens sträckning genom Naturreservatet Mölarp

Miljöförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2017-04-07

Bilagor

Information om hur beslutet överklagas

Beslutet skickas till:

Borås Energi & Miljö AB

Länsstyrelsen

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 77

Dnr 2017-1062

Detaljplan för Bergsäter, Åkermyntan 5 m.fl

Yttrande till Samhällsbyggnadsnämnden (BN 2015-887)

Miljö- och konsumentnämndens beslut

Miljö- och konsumentnämnden tillstyrker förslaget till detaljplan.

Sammanfattning

Planens syfte är att möjliggöra mer bostadsbebyggelse i form av flerbostadshus och radhus i centrumnära Bergsäter. Sammanlagt föreslås cirka 530 bostäder. Miljöförvaltningens tjänstepersoner har varit med under framtagandet av föreslagen detaljplan och bevakat miljöaspekterna i ett så tidigt stadium som möjligt. Miljöförvaltningen ställer sig positiva till att verksamhetsområdet omvandlas till bostäder i synnerhet när planområdet ligger så centralt i staden. Miljö- och konsumentnämnden tillstyrker förslaget till detaljplan.

Ärendet

Planens syfte är att möjliggöra mer bostadsbebyggelse i form av flerbostadshus och radhus i centrumnära Bergsäter. Sammanlagt föreslås cirka 530 bostäder. Området ligger längs med Rosendalsgatans i stadsdelen Bergsäter.

Planområdet är ca 102500 m2 stort och hela kvarteret Åkermyntan ingår i planområdet. Totalt berörs 10 fastigheter av planen; Åkermyntan 4,5,10,11,12,13,14 och 18 samt delar av Bergsäter 1:1 och Trandared 4:1. Alla fastigheter inom kvarteret Åkermyntan har privata fastighetsägare, Bergsäter 1:1 ägs av kommunen.

Vissa delar av planen består av naturmark. I söder ingår Tallmyren och i öster en remsa av naturområdet Ollonstupet. I väster begränsas området av kvarteret Skogsstjärnan och Backsippan och i norr av Gulmåran.

Under planarbetets gång har planområdet utvidgats. Det ursprungliga planområdet (plandel 1) har utökats med mer naturmark i sydväst (plandel 3) för att säkerställa utbyggnaden av en gång- och cykelväg och kompletterats med mer kvartersmark upp mot Neumansgatan (plandel 2) för att planen skall innefatta hela kvarteret Åkermyntan. Pandel 4 kompletterar planområdet österut i syfte att modernisera de äldre detaljplanerna och tydliggöra gränser. Utökandet av planområdet möjliggör för den nya bebyggelsen att koppla på de befintliga strukturerna och på ett naturligt sätt ansluta till omgivningen.

Planbestämmelserna tillåter byggnader med upp till 7 våningar.

Miljöförvaltningens synpunkter

Miljöförvaltningens tjänstepersoner har varit med under framtagandet av föreslagen detaljplan och bevakat miljöaspekterna i ett så tidigt stadium som möjligt.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 77

Dnr 2017-1062

Miljöförvaltningen:

- Ställer sig positiva till att verksamhetsområdet omvandlas till bostäder i synnerhet när planområdet ligger så centralt i staden.
- Anser att det är viktigt att värna och förstärka de naturvärden som finns i området såsom Ollonstupet men också möjligheten att utveckla Tallmyren med t.ex. naturlekplatser.
- Tycker också att en översvämningssdamms bättre förutsättningar för ökad biologisk mångfald i området.
- Påpekar vikten av Planbestämmelsen, om att marken ska vara dokumenterad till känslig markanvändning innan bostäder får uppföras.
- Önskar att exploatören använder sig av mobilitetsåtgärder för att hålla nere antalet fordon och förflyttningar med bil till/från och inom området. Det kan t.ex. vara att främja bilpool i området eller leveransrum för större varor eller matvaror.
- Anser att en förskola är viktigt att planera in i området.
- Ser inte att området ligger i ett bullerstört läge i dag med avseende på omgivningsbuller. Trafiken till och från bostäderna förmodas inte alstra bullernivåer som överstiger riktvärdena för bostadsbyggande.
- Det är bra att man har säkerställt ytan i planområde 3 som naturmark. Det blöta naturstråket har en viktig funktion och är inte lämplig för anläggande av gång- och cykelväg.

Beslutsunderlag

Miljöförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2017-04-03

Borås.se/detaljplan

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutet skickas till:

Samhällsbyggnadsnämnden

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 78

Dnr. 2017-0410

Översiktsplan för Borås Stad

Yttrande till Kommunstyrelsen

Miljö- och konsumentnämndens beslut

Under förutsättning att synpunkter i detta yttrande tas i beaktande tillstyrker Miljö- och konsumentnämnden fortsatt planarbete med Översiktsplan för Borås Stad.

Ärendet

Avdelningen för Strategisk samhällsplanering vid Stadsledningskansliet har upprättat ett förslag till ny översiktsplan för Borås Stad. Alla kommuner ska ha en aktuell och kommuntäckande översiktsplan. I översiktsplanen är grunddragen redovisade i den avsedda mark- och vattenanvändningen, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras, vilken hänsyn som ska tas till allmänna intressen och hur man tänker tillgodose riksintressen och miljö kvalitetsnormer.

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsnämnden har tagit fram ett förslag till träbyggnadsstrategi som Miljö- och konsument nämnden har möjlighet att yttra sig över.

Förslag till ny Översiktplan för Borås Stad är framtagen. Översiktplanen redovisar stadens strategier och geografiska ställningstagande i syfte att forma en attraktiv stad som genomsyras av en hållbar utveckling.

Miljöförvaltningen anser i stort att förslaget är bra. Det är värdefullt att Översiktplanen gör vissa ställningstagande, vilket i sin tur underlättar och ger ett viktigt arbetsdokument till stadens fysiska planerare och andra. Särskilt bra är ställningstagande om att

- ambitionen är att hållbar utveckling ska genomsyra den fysiska planeringen
- ambitionen är att bygga kommunen i en femkärnighet där Borås och de kringliggande serviceorterna Fristad, Dalsjöfors, Viskafors och Sandared ska tillåtas växa och att kollektivtrafikstråken ska stärkas mellan orterna. Det bidrar i sin tur till ett ökat hållbart resande och fler socialt hållbara mötesplatser nära människors boende, arbete och fritid.
- naturen, den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster har fått en framträdande roll. Ett fokus på Grönområdesplanen ger styrdokumentet tyngd och bidrar till att den även fortsatt blir en självklar del av planeringsprocesserna.

Dock behövs en tydligare definition på vad som menas med hållbar utveckling och hur målkonflikter ska hanteras. Om avsteg från Översiktplanens planeringsprinciper skulle göras, behöver det beskrivas vilka konsekvenser det blir för ansvarig nämnd. Detta är viktigt för att följa de intentioner om att en hållbar utveckling i Borås ska uppnås. För att bli ett användbart dokument och arbetsverktyg för dem som arbetar med fysisk planering krävs också att strukturen i Översiktplanen förbättras.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 78

Dnr. 2017-0410

Vilka planeringsprinciper som ska användas för att uppnå vilka övergripande strategier och därmed ett hållbart Borås.

För att inte sänka ambitionen från tidigare ÖP06 behöver även naturområden med höga värden i naturdatabasen redovisas och finnas med på kartor. Ett starkare ställningstagande för att skydda den viktiga areella resursen jordbruksmark behövs också. Detta för att värna framtida livsmedelsförsörjning. Bebyggd jordbruksmark är för all framtid förstörd, vilket i sin tur går stick i stäv med en hållbar utveckling.

Beskrivning av miljökvalitetsnormen för vatten saknas i Översiktplanen. Detta behövs i likhet med normerna för luftkvalitet och buller. Vattenresursfrågan behöver även tas hänsyn till i planeringsprinciperna.

Översiktplanen och miljökonsekvensbeskrivningen beskriver trafikutvecklingen lite olika. Detta behöver redas ut och beskrivas ytterligare. Möjligheten till att dämpa trafikökningen med mjuka åtgärder, så kallade Mobility Management, bör förtydligas.

Miljöförvaltningens synpunkter

Borås Stads förslag till ny översiktsplan (ÖP) redovisar strategier och geografiska ställningstaganden för stadens utveckling. Utgångspunkten är att Borås Stad ska utvecklas som en levande och hållbar kommun.

ÖP är uppbyggd med Prioriterade inriktningar, Övergripande strategier och Planeringsprinciper. De prioriterade inriktningarna talar om vilka strategiska frågor Borås Stad behöver prioritera för att uppnå en hållbar utveckling. Det är fem olika prioriterade inriktningar och dessa verkar inte styrande utan endast beskrivande. Miljöförvaltningen anser att ordet prioriterade bör ändras. Prioriterade blir förvirrande i förhållande till ordet övergripande och frågan vad som har prioriterat bort ställs. Sju olika Planeringsprinciper talar om hur de nio Övergripande strategierna ska uppnås. Grundtanken till denna struktur är god, men det behövs någon form av förtydligande och även en läsanvisning för att förstå att det är på detta vis ÖP är uppbyggd. I sin nuvarande form upplevs dokumentet opedagogiskt. Önskvärt vore också att tydliggöra hur de olika kapitlen är kopplade till varandra. Exempelvis borde det beskrivas vilka planeringsprinciper som ska användas för att uppnå vilka övergripande strategier.

Hållbar utveckling och attraktivitet

Det är bra att ÖP är tydlig med att staden, genom den fysiska planeringen, ska sträva efter att uppnå en hållbar utveckling. Definitionen lyder att en ”hållbar utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter till ett bra liv.” Det krävs ett förtydligande om vad som menas med just bra liv. Miljöförvaltningen anser inte att hållbar utveckling genomsyrar hela ÖP fullt ut. Det är också otydligt om Borås placeras i ett globalt perspektiv. Exempelvis vill ÖP att handeln ska växa och med ökad konsumtion av nyproducerade varor följer ökad produktion. Konsumtionen leder till utsläpp av växthusgaser i såväl Sverige som i andra länder. Idag finns tendenser till att utsläppen i Sverige minskar, men däremot

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 78

Dnr. 2017-0410

ökar i andra länder för att produktionen av varor sker utomlands. Därför bör Borås Stad beakta hur den fysiska planeringen skapar förutsättningar för handeln och näringslivet och hur detta i sin tur behöver bli både ekologiskt och socialt hållbart lokalt och globalt. Hållbar utveckling är mer än bara arbetstillfällen och fler besökare i

Borås. Om inte detta görs behöver ÖP tydliggöra hur målkonflikter i den fysiska planeringen ska hanteras.

Ordet attraktiv används på 48 ställen i ÖP. Miljöförvaltningen önskar begreppet attraktiv definieras och även redogöra om det är synonymt eller skiljer sig från en hållbar utveckling. ÖP tar ställning till att det är positivt att staden växer och får ökade förutsättningar för att bli såväl hållbar som attraktiv. Man ska dock vara medveten om att det är just ett ställningstagande och inte en sanning.

Planeringsprinciper

Planeringsprinciperna är de styrande verktygen i ÖP för att uppnå de övergripande strategierna. Det är mycket viktigt att ändra ordet *bör* i det inledande stycket till *ska*, när det gäller att motivera avsteg från principerna inför beslut. Det kommer underlätta att följa upp hur väl ÖPs intentioner avspeglas i verkligheten, identifiera konfliktområden och utgöra bättre underlag för beslut. Om en nämnd inte motiverar varför avsteg gjorts från ÖPs principer i sina beslut behöver Kommunstyrelsen påpeka det och följa upp varför nämnden hindras att följa ÖP. Om detta inte görs riskerar ÖPs intentioner om att bygga ett hållbart Borås inte kunna förverkligas.

Femkärnighet

Det är positivt att ÖP vill planera för en femkärnighet och sträva efter en bebyggelsestruktur som koncentreras kring goda kollektivtrafiklägen och på så vis stärka ett hållbart resande. Detta är ett ställningstagande som skapar en viktig tydlighet och ett användbart arbetsverktyg för stadens planerare och andra.

Femkärnigheten innebär också att kommunen aktivt planerar för att möjliggöra en hållbar livsstil hos boråsaren, vilket är ytterligare en aspekt för att uppnå en hållbar utveckling. Planeringsstrukturen kan innebära att Borås bygger för att det ska bli lätt att välja "rätt". Exempelvis är nästan 60 procent av dagens bilresor som utförs kortare än fem kilometer. Genom att skapa goda kollektivtrafik-, samt gång- och cykelmöjligheter för den som bor i tätorten minskar belastningen på vägnätet. Det innebär att biltrafiken dämpas och skapar ökad kapacitet och minskad trängsel för den som bor på landsbygd och är beroende av sin bil vid resan till målpunkter inom staden. Det innebär också ökad möjlighet till ett aktivt vardagsliv som främjar en god hälsa.

Femkärnigheten bör gynna kringliggande landsbygd och eventuellt även angränsande kommuner att få tillgång till såväl kommunal service samt till livsmedelsbutiker, caféer, butiker och andra mötesplatser.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 78

Dnr. 2017-0410

Naturen och den biologiska mångfalden

Det är positivt att naturen, grönområden och ekosystemtjänster har fått en betydande roll i ÖP. Ett fokus på Grönområdesplanen ger styrdokumentet tyngd och bidrar till att den även fortsatt blir en självklar del av planeringsprocesserna.

Det är positivt att förtätningen inte ska få ske på bekostnad av grönområden och att spridningskorridorer för den biologiska mångfalden får ett skydd genom exempelvis den övergripande strategin ”Grönt och blått runtom”.

Utgångspunkten är att Viskan ska vara tillgänglig för alla, såväl boråsare som besökare. Samtidigt ska Viskans naturvärden värnas och de ekosystemtjänster som vattnet erbjuder ska utnyttjas på ett hållbart sätt. Miljöförvaltningen ser gärna ett tillägg till den övergripande strategin ”Viskan och textilen synliggörs i staden” om att Viskan även är viktig för den gröna infrastrukturen genom staden. För att Viskan ska fortsätta att vara det får det inte finnas glapp utan grönt med behållen funktion. Lägg parker och plantera träd längs vattnet där det går och behåll befintlig naturlig grönska längs delar där det finns kvar, och undvik kala stenkaier. Detta är även viktigt ur ett rekreativt perspektiv.

Arbetet med metod för kompensationsåtgärder pågår. Grönytefaktor har inte använts hittills men det vore ett bra verktyg att använda, särskilt när områden exploateras där det gröna eller ekosystemtjänster inte finns alls idag (exempelvis grusytor eller områden där marken först ska). Ansvarig nämnd behöver utses för kartläggning av grönytefaktor och lämna utrymme i budgeten för den framtida kostnaden. Det säkerställer att det verkligen kommer att genomföras.

I redovisningen av områden med höga naturvärden (s. 55) och på översiktliga kartor saknas de områden som i kommunens naturdatabas har höga naturvärden, åtminstone klass I (Högsta naturvärde) och klass II (Mycket högt naturvärde). I listan med rekommendationer för områden med höga naturvärden bör även följande spelregler tas med (från ÖP 06):

- Värna områden med ”högsta naturvärde”, klass I, eller ”mycket högt naturvärde”, klass II, gentemot åtgärder som påverkar området negativt.
- Områden med ”höga naturvärden”, klass III, ska så långt möjligt värnas gentemot åtgärder som påverkar området negativt.

Många områden i naturdatabasen ligger utanför tätort och grönområdesplan men kan ändå komma att beröras av bebyggelse och utveckling för nya industriområden, vägar, vindkraft etc.

Tas inte ovan med riskerar den nya förslaget till översiktsplan ge sämre skydd för exploatering av områden med höga naturvärden är ÖP 06, vilket går stick i stäv med strävan att uppnå en hållbar utveckling.

Miljöförvaltningen önskar se ytterligare en prioriterad inriktning: Tillgänglig och rik natur för människor, växter och djur. Den prioriterade inriktningen bör innehålla

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 78

Dnr. 2017-0410

- Naturen ska vara tillgänglig. Det är viktigt att det är lätt att ta sig ut i naturen för alla boråsare.
- Kommunens naturvärden är kända. Alla boråsare ska känna till vilka naturvärden som finns i kommunen och alla verksamhetsutövare ska enkelt kunna ta reda på vilka naturvärden som påverkas.
- Naturen ska vara av hög kvalitet. Djur, växter och natur i Borås har en god status, nu och för all framtid.
- Planera för natur. Det finns fastställda regler hur man ska ta hänsyn till naturvärden i kommunen i viktiga styrande dokument.

Landsbygd och jordbruksmark

Miljöförvaltningen anser att det är positivt att ÖP vill bevara landsbygden som landsbygd och alla de värden den innehar, så som jord- och skogsbruk, kulturmiljöer, höga naturvärden och rekreationsområden. Det finns dock flera områden med höga naturvärden på landsbygden och det behöver beskrivas hur förhållningssättet är till dessa utpekade områden.

Miljöförvaltningen önskar en planeringsprincip och tillhörande beskrivning i de övergripande strategierna gällande skydd av jordbruksmark. Det saknas nämligen ett starkare ställningstagande för att värna den viktiga areella resursen jordbruksmark. Det behövs för att trygga såväl dagens som kommande generationers behov av livsmedelsförsörjning. Även om det ur ett nationellt perspektiv inte finns jordbruksmarker av höga värden i Borås är det viktigt att bevara dem i ett längre perspektiv och inte bara se till dagens behov och intressen om sådan mark tas i anspråk.

Trafik

Belastningsskissen på sida 54 i ÖP visar att vägnätet kommer att ha dålig kapacitet år 2040 om inga åtgärder vidtas. En dubblering av trafiken förutspås. ÖP slår fast att både ny infrastruktur och mobilitetsåtgärder krävs för att lösa problemet. Fyra större nya vägförbindelser presenteras som komplement till den förtätning som föreslås i översiktsplanen för att lösa problemet.

Erfarenheter har visat att nya vägar genererar en ökad trafik. Görs en ny väg motverkar det alltså satsningarna på kollektivtrafik, cykel och gång i samma område. ÖP behöver därför kompletteras med en redovisning om i vilken utsträckning föreslagna nya väglänkar motverkar de investeringar i mjuka åtgärder och satsningar på kollektivtrafik, cykel och gång som planeras.

Översiktsplanen och miljökonsekvensbeskrivningen behöver också beskriva underlaget och prognoserna som ligger till grund för behovet av de fyra nya väglänkarna. En förklaring behövs varför bedömningen skiljer sig i miljökonsekvensbeskrivningen och översiktsplanen.

ÖP slår fast att biltrafiken kommer att öka trots en kraftig omställning till mer hållbart resande men miljökonsekvensbeskrivningen (s. 12 och s. 29) menar att ÖP förslaget

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 78

Dnr. 2017-0410

kommer leda till mindre trafikarbetet, trots att deras beräkning inte tar hänsyn till ändrat resebeteende/transportval då fler får tillgång till tillgänglig kollektivtrafik/cyklennät.

Miljöförvaltningen önskar förtydligande gällande

1. Vilken potential har åtgärder som stärker infrastruktur och åtgärder för ökad cykel, gång och kollektivtrafik för att dämpa ökningen av biltrafiken? Inkluderar prognosen som utgör underlag för översiktsplanen och texten på s. 35 denna dämpning?
2. Inkluderar beräkningen i miljökonsekvensbeskrivningen på s. 12 och s. 29 de fyra nya kopplingarna eller några mjuka åtgärder för att påverka resan innan den börjar?

Miljöförvaltningen förutsätter därför att miljökonsekvensbeskrivningen utgår från att dessa nya väglänkar kan tillkomma och gör sin bedömning utifrån vad det kan innebära.

Det är ett bekymmer att en trafikstrategi för staden inte antagits. Det finns ett behov av en trafikstrategi och en trafikplan som kan utgöra viktiga verktyg för fortsatt fysisk planering. Framför allt krävs en analys av stadskärnan där belastningen av vägnätet är störst och en studie om vilken potential mjuka åtgärder har som påverkar resvanorna för de boende i stadskärnan.

Det finns inte heller långsiktig finansiering i budget av mobilitetsåtgärder i budget för Borås Stad, utöver potten till utbyggnad av cykelparkeringarna, utan de finansieras idag i stor utsträckning med de statliga bidrag som ska stimulera bostadsbyggandet.

Många boråsare anser att närheten är en av de bästa sakerna med Borås, men tycker att trafiken behöver förbättras. Det vore intressant att utreda hur de urbana stråken kan utvecklas så att de mentalt upplevs som nära och inte kräver förflyttning med bil. Exempelvis stråket mellan centrum och Knalleland.

Översiktsplanen bör förtydliga vikten av att strategiska platser för pendelparkeringar är dels i "orterna"; ex. Fristad, Dalsjöfors m.fl. men också i viss mån gratis parkeringar i kanten av tätorten vid kollektivtrafikknutpunkter för att avlasta stadskärnan från buller, luftföroreningar och söktrafik, dvs. bilar som letar parkeringsplats. Det råder idag en otydlig ansvarsfördelning över pendelparkeringar och denna bör klaras ut snarast.

ÖP anser att närheten till Landvetter flygplats är en styrka som gör Borås näbart ur ett nationellt perspektiv och att tillgängligheten till flygplatsen behöver utvecklas. Här anser

Miljöförvaltningen att det inte går i linje med stadens ambition att skapa en hållbar utveckling. Istället borde fokus när det gäller regionalt och nationellt resande ligga på att utveckla tågtrafiken.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 78

Dnr. 2017-0410

Ny infrastruktur

De tre vägkopplingar som man vill utreda vidare ligger alla tre genom områden som finns med i prioriterad inriktning som gröna kilar i stadens närhet och planeringsprinciper för gröna- och blå strukturer. Frågor kopplade till natur- och friluftsliv måste därför väga tungt i det arbetet redan från början när man utreder om man bör gå vidare med vägprojekt.

Näringsliv, arbetsplatser och handel

Det är positivt ÖP vill placera störande och transportintensiva verksamheter utanför den blandade stadsmiljön.

Det är väldigt positivt att ÖP tar ställning för att inga nya externa handelområden ska bildas. Däremot ska handelsområdena Centrum, Knalleland, Åhaga och Lundaskog fortsätta att utvecklas. De tre sista av dessa områden är placerade, och framförallt planerade och byggda, för den bilburne kunden, vilket gör att målkonflikten om såväl hållbart resande och hållbar konsumtion (utveckling) uppstår. Områdena behöver utvecklas med ökad tillgänglighet till kollektivtrafik och förbättrade gång- och cykelbanor.

Ett annat sätt att göra näringslivet och handeln mer hållbar skulle vara att premiera de företagsetableringar som arbetar med cirkulär ekonomi och lågprioritera de verksamheter som har en stor negativ påverkan på miljön och sociala förhållanden i andra länder.

Hållbar livsstil

Planeringsprincipen under Tekniska system, som syftar till att stödja en långsiktig hållbar avfallshantering är bra. Det står att återvinningsstationer och -centraler ska finnas i strategiska lägen. Miljöförvaltningen anser att det ska finnas en planeringsprincip som säger att avfallsinsamlingen (för avfall utöver hushållsavfall) ska ske fastighetsnära. Det bidrar till en ökad insamling samt gynnar dem som saknar eller valt bort tillgång till bilen.

Det vore intressant om ÖP tog hållbarhetsfrågan ytterligare ett steg och verkar för att boråsaren enklare ska kunna inneha en hållbar livsstil. Det handlar förutom att bygga bostäder som gynnar utbyggd kollektivtrafik och gång- och cykelvägnät, även beaktar frågor som etablerande av bilpooler vid nybyggnation, lokaler för delningsekonomi och fastighetsnära avfallsinsamling.

Mötesplatser

Det är positivt att det finns planeringsprinciper för att det bör finnas mötesplatser med varierande funktioner nära bostäder. Detta verkar i sin tur för en social hållbar livsstil och ett icke-bilberoende. ÖP vill också skapa multifunktionella lokaler för att få ut mer på en och samma yta så att lokaler inte står tomma. Det bidrar till mer rörelse i områdena och tryggare miljöer och i längden en social hållbar utveckling.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 78

Dnr. 2017-0410

När nya mötesplatser planeras är dock strukturanalyser önskvärda. Exempelvis har PA Halls terrass upplevts öde och Orangeriet har ännu inte blivit den myllrande mötesplats som kommunen ville att det skulle bli. Det är viktigt att ha i åtanke att mötesplatser inte kan skapas ur ett top-down perspektiv.

Vatten

Det saknas beskrivning om miljö kvalitetsnormerna för vatten och tillståndet för vattenförekomsterna inom kommunen. Detta måste beskrivas minst på samma vis som miljö kvalitetsnormerna för luftkvalitet och buller.

Miljöförvaltningen önskar förtydligande om tryggad dricksvattenförsörjning i kapitlet om tekniska system. Planeringsprincipen ”kommunen ska arbeta för fullgod och säker dricksvattenförsörjning ...” behöver skärpas för att skydda denna viktiga resurs. Öresjö, Årtingen men också de utpekade sjöarna Säven, Tolken, Åsunden och Frisjön behöver få ett starkt skydd i all framtida fysisk planering. Detta både för pågående och framtida klimatförändringar, men också för skydd mot spridning av ovälskomna bakterier och eventuella gifter.

Det är bra att ÖP säger att kommunen ska verka för en förbättrad vattenkvalitet i kapitlet VA-system. För detta skulle det krävas ett miljöövervakningsprogram för vatten så att nuläget kartläggs. Det är också bra att föroreningar i dagvattnet inte endast är en volymfråga. Detta bör vidare kopplas till miljö kvalitetsnormerna för vatten. Det bör finnas en planeringsprincip om dagvattenhantering och LOD.

Det är bra att Grönområdesplanen och VA-planen används som viktiga underlag för ÖP, men det finns fler av kommunfullmäktige antagna viktiga underlagsdokument som inte finns med på grund av att de inte är uppdaterade eller aktualiserade inom gällande mandatperiod. Ett sådant viktigt underlagsmaterial är Borås Stads Vattenresursprogram, som gällde t o m 2015 och därefter inte återaktualiserats. Äldre, väl genomarbetade dokument som kommunen lagt mycket resurser på, kan inte kasseras endast för att tidsramen löpt ut, utan måste också inarbetas i ÖP.

Övrigt

Miljöförvaltningen saknar kännedom om att det pågår utredning om möjliga vindkraftsområden och önskar bli involverade i detta arbete.

Mark- och vattenanvändning

- Vid utredning av de urbana stråken exempelvis mellan sjukhuset-Hässleholmen-Hulta måste man beakta att det finns viktiga spridningsstråk mellan större grönområden som inte bör brytas, tillräckligt stora, strategiskt placerade grönytor måste finnas med i planeringen för att bibehålla funktioner.
- Det är mycket bra att uppdraget att bilda naturreservat på Bråt finns med i ÖP. Men utbyggnad av naturytorna vid Gässlösa för handel är olämpligt, då det ingår i en grön kil och har höga naturvärden, delvis strandskydd längs Viskan.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 78

Dnr. 2017-0410

- Det är konflikter med gröna stråk klass 1 längs Viskan och vid utbyggnad av industrimark vid Sandlid/Västeråsen.
- I stråket Åsbogatan beskrivet på sidan 46 finns det svårighet att säkerställa grön korridor och det kan behöva anläggas aktivt.
- Ur Gässlösaområdet bör Osdaldelen undantas därför att det är viktig grönkil med höga naturvärden. Det är även den planerade entrén till det kommande naturreservatet.
- Knalleland - ta särskild hänsyn till Viskan.

Buller och luftkvalitet

Förslag till ny text skickas separat till avdelningen för Strategisk samhällsplanering med uppdaterad information om bullernivåer och luftkvaliteten i Borås.

Miljöförvaltningen håller med miljökonsekvensbeskrivningen gällande två av de åtgärdsförslag som finns för luftkvalitet och anser att de bör göras till planeringsprinciper. Dessa är 1) Reservera grönytor i lägen med höga halter luftföroreningar, utformning med särskild hänsyn till vegetation med ekosystemtjänster som gynnar god luftkvalitet. 2) Analys av mikroklimat/luftmiljö i nya detaljplaner i utsatta lägen.

Industriell verksamhet

Boverkets allmänna råd "Bättre plats för arbete" gäller med flera reservationer. I syfte att effektivisera framtida fysisk planering föreslår Miljöförvaltningen att en översiktlig kartering av industriens omgivningspåverkan bör genomföras i Borås för de industrier som nu ligger centralt och bostadsnära. Detta skulle kunna fungera som ett underlag för gemensamma beslut på hur staden ska hantera risk för olyckor och miljöstörningar.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Ekologiska konsekvenser är knapphändigt behandlade genom MKB:n. I avsnittet om Miljökonsekvenser (s. 25) räknas de klassiska områdena naturresurser för utvinning, luftföroreningar, bullerstörningar, transporter av farligt gods, förorenade områden, utsläpp till vatten, översvämningsrisker, dagvattenhantering och områden för natur- och kulturmiljöer upp, men nästan ingenting berör de ekologiska konsekvenserna av intentionerna i ÖP.

I avsnittet om Miljömål (s. 44) finns inte de lokala miljömålen och hur väl ÖP överensstämmer med dem med alls. Analyserna av ÖPs konsekvenser i förhållande till de regionala miljömålen är otillräckliga. På många ställen är sammanfattningen "Planförslaget stödjer miljö kvalitetsmålet" utan någon förklarande analys alls.

Beslutsunderlag

Miljöförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2017-04-11

Miljökonsekvensbeskrivning

Översiktsplan för Borås Stad

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 78

Dnr. 2017-0410

Beslutsgång

Marcus Nilsen (L), Karl-Eric Nilsson (C), Per Månsson (M) och Inga-Britt Olsson (M) anser att förvaltningens förslag till beslut är alltför omfattande och har därför författat en alternativ skrivelse. De yrkar att Miljö- och konsumentnämnden i stället ska anta deras alternativa skrivelse som sitt yttrande till kommunstyreslen.

Alternativ skrivelse:

Miljö- och konsumentnämnden Yttrande till Kommunstyrelsen Förslag till beslut

Under förutsättning att synpunkter i detta yttrande tas i beaktande tillstyrker Miljö- och konsumentnämnden fortsatt planarbete med Översiktsplan för Borås Stad.

Sammanfattning

Förslag till ny Översiktsplan för Borås Stad är framtagen. Översiktsplanen redovisar stadens strategier och geografiska ställningstagande i syfte att forma en attraktiv stad som genomsyras av en hållbar utveckling.

Miljö- och konsumentnämnden anser i stort att förslaget är bra. Det är värdefullt att Översiktsplanen gör vissa ställningstagande, vilket i sin tur underlättar och ger ett viktigt arbetsdokument till stadens fysiska planerare och andra. Särskilt bra är ställningstagande om att

- *Ambitionen är att hållbar utveckling ska genomsyra den fysiska planeringen*
- *Ambitionen är att bygga kommunen i en femkärnighet där Borås och de kringliggande serviceorterna Fristad, Dalsjöfors, Viskafors och Sandared ska tillåtas växa och att kollektivtrafikstråken ska stärkas mellan orterna. Det bidrar i sin tur till ett ökat hållbart resande och fler socialt hållbara mötesplatser nära människors boende, arbete och fritid.*
- *Naturen, den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster har fått en framträdande roll. Ett fokus på Grönområdesplanen ger styrdokumentet tyngd och bidrar till att den även fortsatt blir en självklar del av planeringsprocesserna.*

För att inte sänka ambitionen från tidigare ÖP06 behöver även naturområden med höga värden i naturdatabasen redovisas och finnas med på kartor

Beskrivning av miljökvalitetsnormen för vatten saknas i Översiktsplanen. Detta behövs i likhet med normerna för luftkvalitet och buller. Vattenresursfrågan behöver även tas hänsyn till i planeringsprinciperna.

Översiktsplanen och miljökonsekvensbeskrivningen beskriver trafikutvecklingen lite olika. Detta behöver redas ut och beskrivas ytterligare. Möjligheten till att dämpa trafikökningen med mjuka åtgärder, så kallade Mobility Management, bör förtydligas.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 78

Dnr. 2017-0410

Miljö och konsumentnämndens synpunkter

Borås Stads förslag till ny översiktsplan (ÖP) redovisar strategier och geografiska ställningstaganden för stadens utveckling. Utgångspunkten är att Borås Stad ska utvecklas som en levande och hållbar kommun.

ÖP är uppbyggd med Prioriterade inriktningar, Övergripande strategier och Planeringsprinciper. De prioriterade inriktningarna talar om vilka strategiska frågor Borås Stad behöver prioritera för att uppnå en hållbar utveckling. Det är fem olika prioriterade inriktningar och dessa verkar inte styrande utan endast beskrivande. Miljö- och konsumentnämnden anser att ordet prioriterade bör ändras. Prioriterade blir förvirrande i förhållande till ordet övergripande och frågan vad som har prioriterat bort ställs. Sju olika Planeringsprinciper talar om hur de nio Övergripande strategierna ska uppnås. Grundtanken till denna struktur är god, men det behövs någon form av förtydligande och även en läsanvisning för att förstå att det är på detta vis ÖP är uppbyggd. I sin nuvarande form upplevs dokumentet opedagogiskt. Önskvärt vore också att tydliggöra hur de olika kapitlena är kopplade till varandra. Exempelvis borde det beskrivas vilka planeringsprinciper som ska användas för att uppnå vilka övergripande strategier.

Femkärnighet

Det är positivt att ÖP vill planera för en femkärnighet och sträva efter en bebyggelsestruktur som koncentreras kring goda kollektivtrafiklägen och på så vis stärka ett hållbart resande. Detta är ett ställningstagande som skapar en viktig tydlighet och ett användbart arbetsverktyg för stadens planerare och andra.

Femkärnigheten innebär också att kommunen aktivt planerar för att möjliggöra en hållbar livsstil hos boråsaren, vilket är ytterligare en aspekt för att uppnå en hållbar utveckling. Planeringsstrukturen kan innebära att Borås bygger för att det ska bli lätt att välja "rätt". Exempelvis är nästan 60 procent av dagens bilresor som utförs kortare än fem kilometer. Genom att skapa goda kollektivtrafik-, samt gång- och cykelmöjligheter för den som bor i tätorten minskar belastningen på vägnätet. Det innebär att biltrafiken dämpas och skapar ökad kapacitet och minskad trängsel för den som bor på landsbygd och är beroende av sin bil vid resan till målpunkter inom staden. Det innebär också ökad möjlighet till ett aktivt vardagsliv som främjar en god hälsa.

Femkärnigheten bör gynna kringliggande landsbygd och eventuellt även angränsande kommuner att få tillgång till såväl kommunal service samt till livsmedelsbutiker, caféer, butiker och andra mötesplatser.

Naturen och den biologiska mångfalden

Det är positivt att naturen, grönområden och ekosystemtjänster har fått en betydande roll i ÖP. Ett fokus på Grönområdesplanen ger styrdokumentet tyngd och bidrar till att den även fortsatt blir en självklar del av planeringsprocesserna.

Det är positivt att förtätningen inte ska få ske på bekostnad av grönområden och att spridningskorridorer för den biologiska mångfalden får ett skydd genom exempelvis den övergripande strategin "Grönt och blått runtom".

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 78

Dnr. 2017-0410

I redovisningen av områden med höga naturvärden (s. 55) och på översiktliga kartor saknas de områden som i kommunens naturdatabas har höga naturvärden, åtminstone klass I (Högsta naturvärde) och klass II (Mycket högt naturvärde). I listan med rekommendationer för områden med höga naturvärden bör även följande spelregler tas med (från ÖP 06):

- Värna områden med "högsta naturvärde", klass I, eller "mycket högt naturvärde", klass II, gentemot åtgärder som påverkar området negativt.
- Områden med "höga naturvärden", klass III, ska så långt möjligt värnas gentemot åtgärder som påverkar området negativt.

Många områden i naturdatabasen ligger utanför tätort och grönområdesplan men kan ändå komma att beröras av bebyggelse och utveckling för nya industriområden, vägar, vindkraft etc.

Tas inte ovan med riskerar den nya förslaget till översiktsplan ge sämre skydd för exploatering av områden med höga naturvärden är ÖP 06, vilket går stick i stäv med strävan att uppnå en hållbar utveckling.

Landsbygd och jordbruksmark

Miljö- och konsumentnämnden anser att det är positivt att ÖP vill bevara landsbygden som landsbygd och alla de värden den innehar, så som jord- och skogsbruk, kulturmiljöer, höga naturvärden och rekreationsområden. Det finns dock flera områden med höga naturvärden på landsbygden och det behöver beskrivas hur förhållningsättet är till dessa utpekade områden.

Miljö- och konsumentnämnden önskar en planeringsprincip och tillhörande beskrivning i de övergripande strategierna gällande skydd av produktiv jordbruksmark. Det saknas nämligen ett starkare ställningstagande för att värna den viktiga areella resursen produktiv jordbruksmark. Det behövs för att trygga såväl dagens som kommande generationers behov av livsmedelsförsörjning.

Trafik

Belastningsskissen på sida 54 i ÖP visar att vägnätet kommer att ha dålig kapacitet år 2040 om inga åtgärder vidtas. En dubblering av trafiken förutspås. ÖP slår fast att både ny infrastruktur och mobilitetsåtgärder krävs för att lösa problemet. Fyra större nya vägförbindelser presenteras som komplement till den förtätning som föreslås i översiktsplanen för att lösa problemet.

Det är ett bekymmer att en trafikstrategi för staden inte antagits. Det finns ett behov av en trafikstrategi och en trafikplan som kan utgöra viktiga verktyg för fortsatt fysisk planering. Framför allt krävs en analys av stadskärnan där belastningen av vägnätet är störst och en studie om vilken potential mjuka åtgärder har som påverkar resvanorna för de boende i stadskärnan.

Översiktsplanen bör förtydliga vikten av att strategiska platser för pendelparkeringar är dels i "orterna"; ex. Fristad, Dalsjöfors m.fl. men också i viss mån gratis parkeringar i kanten av tätorten vid kollektivtrafikknutpunkter för att avlasta stadskärnan från buller, luftföroreningar och söktrafik, dvs. bilar som letar parkeringsplats. Det råder idag en otydlig ansvarsfördelning över pendelparkeringar och denna bör klaras ut snarast.

Ny infrastruktur

De tre vägkopplingar som man vill utreda vidare ligger alla tre genom områden som finns med i prioriterad inriktning som gröna kilar i stadens närhet och planeringsprinciper för gröna- och blå

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 78

Dnr. 2017-0410

strukturer. Frågor kopplade till natur- och friluftsliv måste därför väga tungt i det arbetet redan från början när man utreder om man bör gå vidare med vägprojekt.

ÖP borde även inkorporera en upprustning och utveckling av nuvarande järnvägsnät som en del i utvecklandet av kollektivtrafiken. Stora delar av dagens järnvägsnät följer samma kärnstruktur som ÖP använder sig av i sin planering. Planen bör möjliggöra en utveckling av fler möjliga stationer ut med järnvägen för att på så sätt kunna möjliggöra för lokala pendeltåg på sträckorna samt ökad godstrafik.

Näringsliv, arbetsplatser och handel

Det är positivt ÖP vill placera störande och transportintensiva verksamheter utanför den blandade stadsmiljön.

Det är väldigt positivt att ÖP tar ställning för att inga nya externa handelområden ska bildas. Däremot ska handelsområdena Centrum, Knalleland, Åbaga och Lundaskog fortsätta att utvecklas. De tre sista av dessa områden är placerade, och framförallt planerade och byggda, för den bilburne kunden, vilket gör att målkonflikten om såväl hållbart resande och hållbar konsumtion (utveckling) uppstår. Områdena behöver utvecklas med ökad tillgänglighet till kollektivtrafik och förbättrade gång- och cykelbanor.

Hållbar livsstil

Planeringsprincipen under Tekniska system, som syftar till att stödja en långsiktig hållbar avfallshantering är bra. Det står att återvinningsstationer och -centraler ska finnas i strategiska lägen. Miljö- och konsumentnämnden anser att det ska finnas en planeringsprincip som säger att avfallsinsamlingen (för avfall utöver hushållsavfall) ska ske fastighetsnära. Det bidrar till en ökad insamling samt gynnar dem som saknar eller valt bort tillgång till bilen.

Det vore intressant om ÖP tog hållbarhetsfrågan ytterligare ett steg och verkar för att boråsaren enklare ska kunna inneha en hållbar livsstil. Det handlar förutom att bygga bostäder som gynnar utbyggd kollektivtrafik och gång- och cykelvägnät, även beaktar frågor som etablerande av bilpooler vid nybyggnation, lokaler för delningsekonomi och fastighetsnära avfallsinsamling.

Mötesplatser

Det är positivt att det finns planeringsprinciper för att det bör finnas mötesplatser med varierande funktioner nära bostäder. ÖP vill också skapa multifunktionella lokaler för att få ut mer på en och samma yta så att lokaler inte står tomma. Det bidrar till mer rörelse i områdena och tryggare miljöer och i längden en social hållbar utveckling.

När nya mötesplatser planeras är dock strukturanalysen önskvärda. Det är viktigt att ha i åtanke att mötesplatser inte kan skapas ur ett top-down perspektiv.

Vatten

Det saknas beskrivning om miljö kvalitetsnormerna för vatten och tillståndet för vattenförekomsterna inom kommunen. Detta måste beskrivas minst på samma vis som miljö kvalitetsnormerna för luftkvalitet och buller.

Miljöförvaltningen önskar förtydligande om tryggad dricksvattenförsörjning i kapitlet om tekniska system. Planeringsprincipen "kommunen ska arbeta för fullgod och säker dricksvattenförsörjning

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 78

Dnr. 2017-0410

...” behöver skärpas för att skydda denna viktiga resurs. Öresjö, Ärtingen men också de utpekade sjöarna Säven, Tolken, Åsunden och Frisjön behöver få ett starkt skydd i all framtida fysisk planering. Detta både för pågående och framtida klimatförändringar, men också för skydd mot spridning av ovälskomna bakterier och eventuella gifter.

Det är bra att ÖP säger att kommunen ska verka för en förbättrad vattenkvalitet i kapitlet VA-system. För detta skulle det krävas ett miljöövervakningsprogram för vatten så att nuläget kartläggs. Det är också bra att föroreningar i dagvattnet inte endast är en volymfråga. Detta bör vidare kopplas till miljökvalitetsnormerna för vatten. Det bör finnas en planeringsprincip om dagvattenhantering och LOD.

Det är bra att Grönområdesplanen och VA-planen används som viktiga underlag för ÖP, men det finns fler av kommunfullmäktige antagna viktiga underlagsdokument som inte finns med på grund av att de inte är uppdaterade eller aktualiserade inom gällande mandatperiod. Ett sådant viktigt underlagsmaterial är Borås Stads Vattenresursprogram, som gällde t o m 2015 och därefter inte återaktualiserats. Äldre, väl genomarbetade dokument som kommunen lagt mycket resurser på, kan inte kasseras endast för att tidsramen löpt ut, utan måste också inarbetas i ÖP.

Övrigt

Mark- och vattenanvändning

- Vid utredning av de urbana stråken exempelvis mellan sjukhuset- Hässleholmen-Hulta måste man beakta att det finns viktiga spridningsstråk mellan större grönområden som inte bör brytas, tillräckligt stora, strategiskt placerade grönytor måste finnas med i planeringen för att bibehålla funktioner.
- Det är mycket bra att uppdraget att bilda naturreservat på Bråt finns med i ÖP.
- Det är konflikter med gröna stråk klass 1 längs Viskan och vid utbyggnad av industrimark.

Buller och luftkvalitet

Förslag till ny text skickas separat till avdelningen för Strategisk samhällsplanering med uppdaterad information om bullernivåer och luftkvaliteten i Borås.

Miljö- och konsumentnämnden håller med miljökonsekvensbeskrivningen gällande två av de åtgärdsförslag som finns för luftkvalitet och anser att de bör göras till planeringsprinciper. Dessa är 1) Reservera grönytor i lägen med höga halter luftföroreningar, utformning med särskild hänsyn till vegetation med ekosystemtjänster som gynnar god luftkvalitet. 2) Analys av mikroklimat/ luftmiljö i nya detaljplaner i utsatta lägen.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Ekologiska konsekvenser är knapphändigt behandlade genom MKB:n. I avsnittet om Miljökonsekvenser (s. 25) räknas de klassiska områdena naturresurser för utvinning, luftföroreningar, bullerstörningar, transporter av farligt gods, förorenade områden, utsläpp till vatten,

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 78

Dnr. 2017-0410

översvämningsrisker, dagvattenhantering och områden för natur- och kulturmiljöer upp, men nästan ingenting berör de ekologiska konsekvenserna av intentionerna i ÖP.

I avsnittet om Miljömål (s. 44) finns inte de lokala miljömålen och hur väl ÖP överensstämmer med dem med alls. Analyserna av ÖPs konsekvenser i förhållande till de regionala miljömålen är otillräckliga. På många ställen är sammanfattningen "Planförslaget stödjer miljö kvalitetsmålet" utan någon förklarande analys alls.

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar att anta den skrivelse som förvaltningen föreslagit och som är ordförandes förslag. Marcus Nilsen (L), Karl-Eric Nilsson (C), Per Månsson (M) och Inga-Britt Olsson (M) begär omröstning.

Miljö- och konsumentnämnden godkänner följande beslutsgång:

- Tillstyrka Anita Perssons (V) yrkande att besluta enligt förvaltningens förslag besvaras med Ja.
- Tillstyrka Marcus Nilsen (L), Karl-Eric Nilsson (C), Per Månsson (M) och Inga-Britt Olsson (M) yrkande på att anta den alternativa skrivelsen besvaras med ett Nej.

Omröstningsresultat:

	Ja-röst	Nej-röst
Karl-Eric Nilsson (C)		X
Lasse Jutemar (MP)	X	
Per Månsson (M)		X
Inga-Britt Olsson (M)		X
Marcus Nilsen (L)		X
Cecilia Kochan (S)	X	
Cristina Nichta (S)	X	
Susanne Karlsson (SD)	X	
Anita Persson (V)	X	
Summa	5	4

Ordföranden finner att nämnden beslutar att ordförandes förslag att anta Miljöförvaltningen skrivelse som sin egen vinner.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 78

Dnr. 2017-0410

Reservationer

Marcus Nilsen (L), Karl-Eric Nilsson (C), Per Månsson (M) och Inga-Britt Olsson (M) reserverar sig mot beslutet med följande skriftliga reservation:

”Vi anser att förvaltningens förslag till beslut är alltför omfattande. Översiktsplanen ska vara ett övergripande och strategiskt dokument och kan därför inte inrymma allt. Flera delar i förvaltningens skrivelse är inte relevant för ÖP fortsatta arbete men kan ses höra hemma i andra av stadens styrande dokument. De yrkar därför att Miljö- och konsumentnämnden antar deras alternativa skrivelse som sin egen och översänder den till kommunstyrelsen”.

Beslutet skickas till:

Samhällsbyggnadsnämnden

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 79

Dnr. 2016-3059

Överklagande av beslut enligt miljöbalken om strandskyddsdispens på fastigheten Seglora-Näs 1:5

Yttrande till Länsstyrelsen (Dnr 505-5892-2017)

Fastighet: Seglora-näs 1:5

Miljö- och konsumentnämndens beslut

- Miljö- och konsumentnämnden anser att byggnaden för sin funktion måste ligga inom strandskyddat område, dock är det fortfarande nämndens uppfattning att aktuell byggnad inte behöver vara placerad vid strandgränsen inom strandskyddat området.
- Miljö- och konsumentnämnden står fast vid bedömningen att platsen för den tilltänka komplementbyggnaden inte utgörs av ianspråktagen mark.
- Miljö- och konsumentnämnden godkänner Miljöförvaltningens yttrande så som sitt eget och sänder det till Länsstyrelsen.

Ärendet

har sökt dispens från strandskyddsbestämmelserna för att bygga en komplementbyggnad för skogsbruket på fastigheten Seglora-Näs 1:5. Komplementbyggnaden ska användas för att förvara arbetskläder, båtmotorer, åror och röjsåg, samt användas för värmeskydd och omklädning vid skogsarbete vintertid.

Miljö- och konsumentnämnden beslutade den 31 januari 2017 att det inte finns några särskilda skäl för att bevilja dispens från strandskyddsbestämmelserna, vilket sökande har överklagat.

Sökande yrkar att Länsstyrelsen beviljar strandskyddsdispens för komplementbyggnaden på fastigheten Seglora-Näs 1:5, alternativt förklarar att det inte behövs någon dispens för uppförandet av byggnaden.

Miljöförvaltningens synpunkter

Miljöförvaltningen yttrar sig först i frågan huruvida byggnaden omfattas av undantagsregeln för de areella näringarna enligt 7 kap. 16 § 1 miljöbalken. Därefter yttrar sig förvaltningen om strandskyddsdispens 7 kap 18§ c miljöbalken.

Undantagsregeln för de areella näringarna enligt 7 kap. 16 § 1 miljöbalken

Miljöförvaltningen delar sökandes bedömning om att komplementbyggnaden behövs för verksamheten. Frågan är då om komplementbyggnaden för sin funktion måste finnas inom strandskyddat område.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 79

Dnr. 2016-3059

Miljöförvaltningen godtar argumentet att komplementbyggnaden för sin funktion måste ligga inom strandskyddat område, dock är det fortfarande förvaltningens uppfattning att aktuell byggnad inte behöver vara placerad vid strandgränsen inom strandskyddat området. Det är inte objektivt motiverat att uppföra en ny byggnad vid ett allemansrättsligt tillgängligt område, när det finns möjliga placeringar innanför tomtplatsen där hemfridszon råder och där allemansrätten redan är utsläckt.

Båtmotor, åror och röjsåg förvaras idag i en lada som är belägen, enligt Borås Stads kartverktyg IntraMAP, ca 80 meter från bryggan. Miljöförvaltningen bedömer att 80 meter inte är en orimlig sträcka. Miljöförvaltningen finner således att det inte finns bärande skäl för att komplementbyggnaden för sin funktion måste ligga på den aktuella platsen, det finns rimliga och alternativa placeringar på sökandes tomtplats, alternativt i närmare anslutning till gården.

Att sökande är beroende av vattenvägarna för att ta sig till sin arbetsplats innebär inte att komplementbyggnaden måste placeras vid strandgränsen inom strandskyddat område. Vidare, att inte kunna tvätta sig eller byta om efter skogsarbetet är inte ett skäl för att aktualisera undantagsregeln i 7 kap. 16 § 1 miljöbalken.

Undantagsregeln i 7 kap. 16 § 1 miljöbalken är således inte tillämplig. Det krävs därför dispens enligt 7 kap. 18 c § miljöbalken för att uppföra komplementbyggnaden.

Ianspråktagen mark, 7kap 18c § miljöbalken

Sökande gör gällande att marken redan är ianspråktagen då området utgör en altan på en gammal husgrund, som för närvarande nyttjas såväl som uppläggningsplats under vintertid för ekor och för trädgårdsmöbler om sommaren. Sökande menar att då området redan nyttjas påverkas inte allmänhetens tillgång till området.

Miljöförvaltningen anser dock att en gammal husgrund som nyttjas som altan inte innebär att marken är ianspråktagen. En äldre husgrund är inte uteslutande för allmänheten. Husgrunden som används som altan är inte belägen inom etablerad hemfridszon eller beslutad tomtplats. Platsen kan således inte anses vara lagligen ianspråktagen på ett sätt som gör att den saknar betydelse för strandskyddets syften.

Enligt 7kap 25§ miljöbalken får en inskränkning i enskilds rätt inte gå längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddet ska tillgodoses. Bestämmelserna innebär att vid prövning om ett särskilt skäl föreligger ska det göras en intresseavvägning där hänsyn ska tas till enskildas intressen (prop 2008/09:119 s 104). Den innebär inte en möjlighet att meddela dispens med beaktande av andra omständigheter än de som anges i 7 kap 18 c-d Miljöbalken (MÖD 2013:37). Det enskilda intresset i detta mål har enligt miljöförvaltningens mening inte den tyngden att strandskyddsintresset bör vika.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 79

Dnr. 2016-3059

Beslutsunderlag

Miljöförvaltningens tjänsteskrivelser daterade 2017-04-24, 2017-01-18
Inkommen överklagan till Länsstyreslen från sökande
Ansökan om strandskyddsdispens med tillhörande handlingar

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutet skickas till:

Länsstyrelsen

§ 80

Dnr. 2016-3339

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Ansökan om tillstånd för avvattning av tidigare oljelager

Yttrande till Mark- och miljödomstolen, Vänersborgs Tingsrätt (M3774-16, R9)

Verksamhetsutövare: SGU, Sveriges Geologiska Undersökning,
Box 670, 751 28 Uppsala

Berörda fastigheter: Råslätt 1:10, 1:15, 1:31 och 1:66 Borås kommun

Miljö- och konsumentnämndens beslut

Miljö- och konsumentnämnden lämnar följande kommentarer till SGUs bemötande av det tidigare lämnade yttrandet:

Punkterna 1-3

Nämnden är medveten om att SGU redan beskrivit att åtgärder kommer att vidtas för att minimera riskerna för grumling samt påverkan på växt- och djurliv i omgivningarna och i bäcken i synnerhet. Nämnden valde att ta upp dessa tre punkter för att belysa att dessa punkter är viktiga för Borås Stad.

Punkt 4

Alla verksamhetsutövare i Borås Kommun förväntas, i enlighet med förordning 1998:901 om verksamhetsutövarens egenkontroll, ha ett egenkontrollprogram för att säkerställa att deras verksamhet inte påverkar människors hälsa eller miljön. De verksamheter som släpper avloppsvatten till recipient har ofta någon typ av rening på sitt utgående vatten och prover tas för att visa att reningen fungerar, i annat fall ska åtgärder vidtas.

SGU har inte föreslagit någon rening på vattnet eftersom det förväntas hålla mycket låga föroreningshalter. Däremot föreslås ett högsta värde för oljeindex i vattnet. Miljö- och konsumentnämnden uppfattade det värde som SGU angav i sina handlingar som ett begränsningsvärde och anser därför inte att det är kontroversiellt att ställa krav på att utsläppet stoppas om värdet inte innehålls.

Om det föreslagna värdet ska betraktas som ett riktvärde som kan överskridas utan att utsläppet stoppas yrkar Miljö- och konsumentnämnden på att det också ska sättas ett begränsningsvärde. Om begränsningsvärdet riskerar att överskridas ska utsläppet stoppas till dess att åtgärder vidtagits för att utgående halter som underskrider begränsningsvärdet åter ska kunna garanteras. Begränsningsvärdet ska sättas på en nivå som fortfarande säkerställer att livet i Jordbrobäcken och Lillån inte påverkas. Miljö- och konsumentnämnden anser att påverkan inte heller ska ske i utsläppspunkten och med anledning av detta är utspädningsfaktorn i vattendraget inte intressant.

Punkt 5

Forts. § 80

Dnr. 2016-3339

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Miljö- och konsumentnämnden är naturligtvis positiva till en bortre gräns för när tillsynsmyndigheten (för den aktuella verksamheten, Länsstyrelsen) ska kontaktas i samband med tillbud eller liknande, men anser också att det bör ske ”...så fort det är möjligt eller senast...” inom ett lämpligt tidsspann.

Sammanfattning

Miljö- och konsumentnämnden har 2017-02-21 yttrat sig över SGUs ansökan om tillstånd för avvattning av tidigare oljelager på ovan angivna fastigheter i Borås kommun. Nämnden har nu förelagts om att yttra sig över SGUs bemötande av de tidigare lämnade synpunkterna. Nämndens beslut som omfattade 3 punkter (nedan kallade 1-3). Tjänsteskrivelsen som låg till grund för beslutet innehöll synpunkter på ytterligare två områden i sin avslutande del och SGU har valt att bemöta även dessa (nedan kallade punkt 4 och 5).

Ärendet

På fastigheten Råslätt 1:10 och 1:31 har svenska staten genom Sveriges Oljelager bedrivit beredskapslagring av dieselbrännolja i en bergrumsanläggning. Verksamheten var aktiv mellan 1976 och 1996, varefter lagringen avslutades. Anläggningen tömdes och efterbehandlades mellan 1996 och 1998. Efter det har bergrummet sakta men säkert fyllts på med grundvatten.

Sveriges Geologiska Undersökningar (SGU) har fått statens uppdrag att säkerställa att det inte sker oljeläckage från de avslutade oljelager som finns i Sverige. Med anledning av detta har SGU nu ansökt hos Mark- och miljödomstolen om att få avvattna det befintliga bergrummet på Råslätt. Ansökan omfattar tillstånd till vattenverksamhet samt miljöfarlig verksamhet i form av utsläpp av vatten till Jordbrobäcken. Som underlag till ansökan har det tagits fram en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) och en miljöriskbedömning. Länsstyrelsen (som är tillsynsmyndighet för ärendet/verksamheten) har gjort bedömningen att verksamheten inte kommer att medföra ”betydande miljöpåverkan”.

Anledningen till att bergrum där det förvarats petroleumprodukter behöver avvattnas är att det trots ordentlig tömning alltid finns rester av petroleum kvar i sprickor och hålrum som är svåra att rengöra. När vatten (genom naturlig inströmning) samlas i bergrummet följer kvarvarande rester med tillbaka in i hålrummet. Oljan lägger sig så småningom på vattenytan och kan vid behov skrapas av eller sugas upp från ytan (något som bland annat genomförts under oljelagrets avslutningsfas). En mycket liten del olja finns kvar i vattnet i form av mikrodroppar. Om vattnet tillåts fylla upp hela bergrummet uppstår det omvända, att vattnet trycker ut eventuella produktrester genom sprickorna och ut i den omgivande miljön. För att undvika detta har SGU ansökt om att få installera ett rörsystem med en pump som ska se till att vattennivåerna i bergrummet hålls på en sådan nivå att risken för att petroleumrester pressas ut blir minimal.

Urpumpningen kommer att genomföras på så sätt att det under de första åren pumpas ut mycket mer vatten än det kommer in. När vattenytan i bergrummet har sänkts till en acceptabel nivå sker utpumpning med ungefär samma hastighet som vatten tränger in i

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 80

Dnr. 2016-3339

hålrummet. Genom detta förfarande säkerställer SGU att vatten inte tränger ut okontrollerat genom sprickor i bergväggarna. Vattnet ska sugas upp ur bergrummet på en nivå som alltid ska vara minst 4 meter under vattenytan, detta för att produktrester som finns på vattenytan inte ska följa med ut i recipienten. Konstruktionen är tänkt att fungera på samma sätt som en enklare oljeavskiljare. Utloppet planeras bli i Jordbrobäcken, där utsläppet ska ske under vattenytan, genom en bädd av singel. Bädrens funktion är framför allt att säkerställa att vattnet inte grumlas vid utpumpning. Pumpningen ska pågå så länge det behövs för att säkerställa att petroleumrester inte läcker ut i omgivningen och därför yrkar SGU på att tillståndet inte ska tidsbegränsas.

Miljö- och konsumentnämnden lämnade den 21/3 2017 synpunkter på ansökan. SGU har bemött nämndens synpunkter i en skrivelse daterad 24/3 2017 och denna har Miljö- och konsumentnämnden nu blivit förelagd att svara på. Nämnden har fått anstånd med svaret till den 5 maj 2017.

Beslutsgång

Ordförande finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

Miljöförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2017-04-11

Tidigare yttrande från Miljö- och konsumentnämnden 2017-02-10

Beslutet skickas till:

Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen

Box 1070, 462 28 Vänersborg eller

mmd.vanersborg@dom.se

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 81

Dnr 2015-2962

Upphävande av normer för användning och installation av oljeavskiljare

Miljö- och konsumentnämndens beslut

Miljö- och konsumentnämnden beslutar att upphäva gällande normer för användning och installation av oljeavskiljare 2015-11-24 § 168.

Sammanfattning

Miljöförvaltningen önskar att nämnden upphäver gällande normer för användning och installation av oljeavskiljare för att istället ersätta dem med ett arbetsdokument som tas fram och löpande uppdateras tillsammans med Borås Energi och Miljö AB. Syftet med förändringen är att öka flexibiliteten och rättsäkerheten i tillsynen över nya och befintliga verksamheter som genererar oljehaltigt avloppsvatten.

Ärendet

Miljö- och konsumentnämnden är tillsynsmyndighet över Borås Energi och Miljö ABs utsläpp från avloppsreningsverk och dagvattennät, samt för majoriteten av de verksamheter i kommunen som genererar oljehaltigt avloppsvatten. För att förenkla tillsynen av pågående verksamheter och kunna ge tydliga besked inför nybyggnation har förvaltningen de senaste åren haft riktlinjer för hur och när oljeavskiljare ska installeras.

Miljö- och konsumentnämnden beslutade i november 2015 att anta nya normer för användning och installation av oljeavskiljare. Miljöförvaltningen har sedan dess på nytt uppdaterat dem och i samråd med Borås Energi och Miljö AB tagit fram nya riktlinjer för hur dag- och spillvatten bör renas från olja. Eftersom teknikutvecklingen inom området går framåt och trycket på att bygga nya lokaler för verksamheter är högt önskar förvaltningen ersätta fastslagna riktlinjer med ett levande dokument som är en överenskommelse mellan tillsynsmyndigheten och Borås Energi och Miljö AB som är mottagare till kommunalt spill- och dagvatten.

Miljöförvaltningens synpunkter

Det är förvaltningens ståndpunkt att ett levande dokument som snabbt kan ändras efter behov ökar flexibiliteten i vårt arbete samtidigt som det ger bättre förutsättningar för en rättsäker tillsyn gentemot verksamheterna. Av den anledningen önskar vi få tidigare normer upphävda och ersätta dem med internt arbetsdokument som tas fram och uppdateras tillsammans med Borås Energi och Miljö AB.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 81

Dnr 2015-2962

Beslutsgång

Ordförande finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

Miljöförvaltningens tjänsteskrivelse 2017-04-12

Normer för användning och installation av oljeavskiljare 2015-11-24 § 168

Beslutet skickas till:

Miljö- och konsumentnämndens diarium

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 82

Dnr 2017-365

Remiss: Borås Stads Program mot hemlöshet

Miljö- och konsumentnämndens beslut

Miljö- och konsumentnämnden har tagit del av Stadsrevisionens rapport och tillstyrker remissen. Yttrandet översänds till Stadsrevisionen.

Sammanfattning

Hemlöshet är ett växande problem. Fler personer och nya grupper blir hemlösa samtidigt som utbudet av stödjande åtgärder minskar. Stadsrevisionen har granskat hemlöshet och boendelösningar i Borås Stad. Granskningen visar att verksamheten mot hemlöshet brister i samordning och helhetssyn mellan nämnder och bolag. Det medför risker att enskilda inte får sina behov tillgodosedda och/eller att kostnader övervältras. Sammantaget bedömer Stadsrevisionen att verksamheten för hemlösa inte är ändamålsenlig.

Miljöförvaltningen delar revisionsrapportens uppfattning om att hemlösheten är ett växande problem och att styrning och samordning av verksamheten behöver förbättras så att den verksamhet som bedrivs blir ändamålsenlig.

Ärendet

Bostadsbrist och hårdare krav från hyresvärdar har lett till att allt fler söker sig till socialtjänsten för att få en bostad. Orsakerna kan vara såväl ekonomiska som sociala problem hos den enskilde men även strukturella orsaker, såsom tillgången på bostäder har betydelse.

Stadsrevisionens syfte med rapporten är att undersöka om nämnderna arbetar med boendelösningar och vräkningsförebyggande arbete på ett ändamålsenligt sätt.

Sociala omsorgsnämnden har huvudansvaret för arbetet mot hemlöshet och de sociala boendelösningarna men ansvar för frågorna återfinns även inom andra nämnder. Inom Miljöförvaltningen är det avdelningen för Budget- och skuldrådgivning (tidigare Ekonomisk rådgivning) som är den verksamhet som främst kommer i kontakt med hemlösa personer inom ramen för sin privatekonomiska rådgivning. Medarbetare på avdelningen har blivit intervjuade av Stadsrevisionen i arbetet med granskningsrapporten.

Rapporten ger en bred bakgrundsbild, definierar hemlöshetsbegreppet och går igenom såväl lagstiftning som nationella och lokala styrdokument. Hur arbetet mot hemlöshet genomförs inom respektive nämnds förvaltning beskrivs liksom de olika insatser och boendelösningar som finns att tillgå.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 82

Dnr 2017-365

Resultat och bedömning

Sociala omsorgsnämnden kartlägger årligen hemlösheten i Borås stad men granskningen visar att kartläggningen inte ger en korrekt bild av hemlössituationen och den behöver således fördjupas.

Stadsrevisionen bedömer att samordning av samverkan mellan kommunens nämnder och bolag är bristfällig. Det medför risker att enskilda inte får sina behov tillgodosedda och/eller att kostnader övervältras.

I en tidigare rapport som avsåg kommunens flyktingmottagande kunde revisionen konstatera att stadens arbete med bostadsförsörjning för svaga grupper på bostadsmarknaden inte är ändamålsenlig i förhållande till kommunens bostadsförsörjningsprogram. Situationen för hemlösa bekräftar den bedömningen.

Individuella åtgärder för hemlösa handläggs av flera olika nämnder inom ramen för socialtjänstlagen och omfattar olika former av boendelösningar och bistånd i förebyggande vräkningssyfte. Vissa grupper av hemlösa är prioriterade och får hjälp medan andra grupper av hemlösa har mycket begränsade möjligheter till att få hjälp med boende. Revisionen bedömer att det finns en risk för att inte få sin rätt till bistånd prövad då nämnderna hänvisar till varandra i dessa ärenden. Rapporten visar på att nämnderna/förvaltningarna har olika synsätt på hemlöshet, rätt till bistånd och den enskildes eget ansvar.

Stadsrevisionen bedömer att målsättningarna i Borås Stads program för hemlöshet inte efterlevs. Antalet vräkningar minskar inte och barn vräks i Borås Stad. De vräkningsförebyggande arbetet har försämrats och stödet till enskilda har snarare minskat än ökat under de senaste åren.

Rapportens sammanfattande bedömning är att hemlöshet är ett växande problem. Fler personer och nya grupper blir hemlösa samtidigt som utbudet av stödjande åtgärder minskar. Kommunens verksamhet mot hemlöshet brister i samordning och helhetssyn mellan nämnder och bolag. Det medför risker att enskilda inte får sina behov tillgodosedda och/eller att kostnader övervältras. Sammantaget bedömer Stadsrevisionen att verksamheten för hemlösa inte är ändamålsenlig.

Miljöförvaltningens synpunkter

Miljöförvaltningen delar revisionsrapportens uppfattning om att hemlösheten är ett växande problem och att styrning och samordning av verksamheten behöver förbättras så att den verksamhet som bedrivs blir ändamålsenlig.

Kommunen måste ta sitt ansvar för att underlätta för svaga grupper på bostadsmarknaden (sid 7). Miljöförvaltningen anser denna fråga som särskilt viktig. Har man inte en trygg bas i form av ett boende är det svårt att få andra bitar i ens liv att falla på plats. Vidare är det svårt att ta sig ur ekonomiska problem om man inte kan byta till en bostad med lägre hyra då boendekostnaden är en stor del av privatekonomin.

Förvaltningen efterlyser ett utökat stöd till enskilda som har svårt att få eget

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 82

Dnr 2017-365

hyreskontrakt. Beroende på den enskildes situation behövs olika stödåtgärder. Exempel på sådant stöd är tidsbegränsad kommunal hyresgaranti som även lyfts i rapporten (sid 19). En sådan garanti skulle kunna hjälpa personer som har tillräckligt god ekonomi för att klara boendekostnaderna, men som ändå har svårt att få ett hyreskontrakt. Det kan till exempel vara personer som saknar fast anställning, har en betalningsanmärkning eller nyanlända med statlig etableringsersättning. Ett annat exempel är tidsbegränsade sociala kontrakt som idag finns men som tillämpas restriktivt och har mer än halverats i antal de senaste åren (sid 12, 16 och 18).

Miljöförvaltningen efterlyser även möjlighet att kunna upprätta betalningsplaner hos AB Bostäder för obetalda hyror vilket också lyfts som en önskvärd åtgärd av Vräkningsförebyggande (sid 21). När en sådan betalningsplan upprättas mellan den enskilde och AB Bostäder eller annat kommunalt bostadsbolag skulle hyresbolaget kunna informera om Miljöförvaltningens budget- och skuldrådgivning som då skulle kunna erbjudas som ett frivilligt stöd till den enskilde.

För de som har ett eget hyreskontrakt men som inte har en egen försörjning skulle det underlätta om ekonomiskt bistånd kan beviljas, mer än vad som görs idag, för att reglera hyresskulder med avbetalningsplan. Även Vräkningsförebyggande är av denna åsikt (sid 21). Det skulle vara ett viktigt verktyg för den enskilde i sin långsiktiga ekonomiska rehabilitering.

Avdelningen för Budget- och skuldrådgivningen hjälper till och är ett stöd för den enskilde att få kontroll på sin privatekonomi. Ett sådant arbete måste dock bygga på frivillighet från brukaren/klientens sida. Som rapporten tar upp är klienterna oftast inte mottagliga för stöd i akuta situationer (sid 22) utan rådgivningen kommer in i ett senare skede. Vår rådgivning skulle kunna fungera som ett komplement till andra insatser i högre utsträckning än vad som görs idag.

Budget- och skuldrådgivningen har ett ökat antal klienter som har behov av att få hjälp med att hantera sin dagliga ekonomi, så kallad förmedling av egna medel. Revisionsrapporten visar att antalet pågående förmedlingsärenden minskat med mer än hälften de senaste åren vilket är oroande (sid 17). En del klienter hos Budget- och skuldrådgivningen skulle klara av att hantera sin ekonomi mycket bättre om rådgivningen kunde samordnas med en förmedlingsinsats.

Miljöförvaltningen instämmer att stöd för att kunna hantera sin ekonomi är en viktig grund för att förebygga och motverka hemlöshet (sid 21). Att utveckla det förebyggande arbetet till särskilt utsatta grupper är centralt liksom att få till stånd ett samarbete mellan förvaltningarna för att nå dessa målgrupper och finna nya sätt att arbeta på.

Beslutsgång

Ordförande finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 82

Dnr 2017-365

Beslutsunderlag

Miljöförvaltningens tjänsteskrivelse 2017-03-30

Missiv, Rapportsammandrag och Rapport Hemlöshet och boendelösningar i Borås Stad
Program mot hemlöshet

Beslutet skickas till:

Stadsrevisionen

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 83

Dnr 2017-1229

Förslag till Borås stads program mot hemlöshet - Yttrande till Individ- och familjeomsorgsnämnden

Miljö- och konsumentnämndens beslut

Miljö- och konsumentnämnden tillstyrker förslaget till Borås stads program mot hemlöshet med förvaltningens synpunkter som tillägg.

Ärendet

Individ- och familjeomsorgsnämnden har tagit fram ett förslag till Borås stads program mot hemlöshet som Miljö- och konsumentnämnden har möjlighet att yttra sig över. Förslaget är en revidering av Borås stads program mot hemlöshet som fastställdes 2013 och som upphörde att gälla 31 december 2016.

Inom Miljöförvaltningen är det avdelningen för Budget- och skuldrådgivning som är den verksamhet som främst kommer i kontakt med hemlösa personer inom ramen för sin privatekonomiska rådgivning.

Miljöförvaltningens synpunkter

Miljöförvaltningen är positiv till att programmet mot hemlöshet revideras, särskilt med bakgrund mot att Stadsrevisionens aktuella granskning visar att Borås stad verksamhet för hemlösa inte är ändamålsenlig och att målsättningarna i Borås Stads program för hemlöshet inte följs.

Förvaltningen föreslår att *Konsument Borås* byts ut mot *Avdelningen för budget- och skuldrådgivning* då Konsument Borås sedan några år tillbaka inte längre finns kvar som en organisatorisk enhet.

Förvaltningen anser att stödinsatser för enskilda som har svårt att få eget hyreskontrakt behöver utökas och föreslår därför att *kommunal hyresgaranti* tas med som en möjlig insats inom ramen för programmet mot hemlöshet. En tidsbegränsad kommunal hyresgaranti skulle kunna hjälpa personer som har tillräckligt god ekonomi för att klara boendekostnaderna, men som ändå har svårt att få ett hyreskontrakt. Det kan till exempel vara personer som saknar fast anställning, har en betalningsanmärkning eller nyanlända med statlig etableringsersättning. Att fler personer och fler målgrupper än idag erbjuds sociala kontrakt är positivt.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

Forts. § 83

Dnr 2017-1229

Förvaltningen är positiv till ett utökat samarbete med budget- och skuldrådgivning till den aktuella målgruppen men vill betona att vår rådgivning bygger på frivillighet från brukaren/klientens sida. Förvaltningens budget- och skuldrådgivare kan även utbilda/informera medarbetare inom kommunens förvaltningar om vår verksamhet så att fler känner till den och kan hänvisa klienter till oss. (Målområde 3)

Budget- och skuldrådgivningen ser ett ökat antal klienter som har behov av att få hjälp med att hantera sin dagliga ekonomi, så kallad förmedling av egna medel och är därför positiv till att den insatsen finns med som ett utvecklingsområde i programförslaget. Om vår rådgivning kunde samordnas med en förmedlingsinsats skulle flertalet klara av att hantera sin ekonomi mycket bättre och därmed även få en tryggare bostadssituation. (Målområde 4)

Miljöförvaltningen föreslår möjlighet att kunna upprätta betalningsplaner hos AB Bostäder för obetalda hyror som ett utvecklingsområde för att minska antalet vräkningar. När en sådan betalningsplan upprättas mellan den enskilde och AB Bostäder eller annat kommunalt bostadsbolag skulle hyresbolaget kunna informera om Miljöförvaltningens budget- och skuldrådgivning som då skulle kunna erbjudas som ett frivilligt stöd till den enskilde. (Målområde 4)

Att utreda möjligheten att inrätta en samordnad bostadsanskaffning liksom arbetet med att försöka tillgodose behovet av lägenhet med låg hyra vid nybyggnation är ett steg i rätt riktning för att underlätta för svaga grupper på bostadsmarknaden.

Beslutsgång

Ordförande finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

Miljöförvaltningens tjänsteskrivelse 2017-04-07
Förslag till Borås stads program mot hemlöshet

Beslutet skickas till:

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 84

Delegationsbeslut 1-31 mars 2017

Miljö- och konsumentnämndens beslut

Miljö- och konsumentnämnden beslutar att lägga delegationslistorna till handlingarna.

Ärende

Miljö- och konsumentnämnden har överlåtit sin beslutsrätt till tjänstemän i enlighet med nämndens delegationsordning

Dessa beslut ska redovisas till nämnden. Redovisningen innebär inte att nämnden omprövar eller fastställer delegationsbesluten. Däremot får nämnden återta lämnad delegering eller föregripa ett beslut i ett ärende av den som fått delegationsrätten genom att själv ta över ärendet och fatta beslut.

Beslutsunderlag

Miljöförvaltningens delegationsbeslut 1-31 mars 2017.

Beslutet skickas till:

Miljö- och konsumentnämndens diarium

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§85

Personalärenden

Miljö- och konsumentnämndens beslut

Miljö- och konsumentnämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning

Förvaltningschef Agneta Sander informerar om arbetet med pågående rekryteringar.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------

§ 86

Övrig information från förvaltningen

Miljö- och konsumentnämndens beslut

Miljö- och konsumentnämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning

Avdelningschef Zygmunt Cieslak informerar om ett pågående ärende hos livsmedelsavdelningen.

Justerande sign			Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--	--------------------